

BARYKADA

WARSZAWA WALCZY

Warszawa, czwartek 28 września 1944 r.

Nr. 48/79

Pytania i odpowiedzi

Z wczorajszej debaty na temat Polski w Izbie Gmin podajemy wyjątki ze sprawozdania. Minister odpowiada na interpelacje posłów:

P. Dlaczego rząd sowiecki nie chciał użyć baz dla samolotów brytyjskich?

O. Nigdy nie było mowy o lotach brytyjskich przy użyciu baz sowieckich. Rosjanie zgodzili się użyć tych baz Amerykanom i samoloty amerykańskie skorzystały z tych baz 18 września.

P. Dlaczego zgoda na korzystanie z baz nastąpiła dopiero 14 września?

O. Nad tą odpowiedzią muszę się zastanowić.

P. Czy rząd brytyjski został powiadomiony o rozbrajaniu i deportowaniu niektórych oddziałów AK, współdziałających z armią sowiecką w zwalczaniu Niemców?

O. Tak jest. Wiadomości te zakomunikowano rządowi sowieckiemu, który oświadczył, że jednak większość oddziałów AK walczy w dalszym ciągu z oddziałami sowieckimi przeciw Niemcom.

W dalszej dyskusji powstało zagadnienie, czy parlament brytyjski może dyskutować nad postępowaniem jednego sojusznika wobec drugiego, oraz czy Min. Spr. Zagr. Wielkiej Brytanii może ponosić odpowiedzialność za wzajemne postępowanie sojuszników. Odpowiedział na to min. Eden, że jest to sprawa, w której osobście jest tylko pośrednio odpowiedzialny. Zagadnienie zaś uznał za bardzo delikatne przyczym ustalenie faktów napotyka na trudności, wymagające zachowania ostrożności i rezerwy. Kiedy jeden z posłów z Labour Party wyjaśnił, że chodzi przede wszystkim o sprawę odpowiedzialności wobec Polski i o sprawę zasad, Eden odpowiedział: „Wywiózliśmy się z naszej odpowiedzialności całkowicie i w dalszym ciągu pracujemy nad unormowaniem stosunków polsko-sowieckich“.

(Z ostatnich wypowiedzi Churchilla i Edena w Izbie Gmin wynika niedwuznacznie, że kwestia bezpośredniej pomocy dla Warszawy pozostawiona została wyłącznie Rosji).

Położenie ogólne w Warszawie

Silne ataki Niemców na nasze stanowiska w Mokotowie zmniejszyły nasz stan posiadania do terenu, ograniczonego ulicami: Al. Niepodległości, Madalińskiego, Belgijską, Konduktorską, Okolską i Ursynowską. Nawały ognia, ataki Stukasów, czołgów i Goliatów, doprowadziły do dużych zniszczeń, poważnych strat, zarówno w oddziałach jak i w ludności cywilnej.

W śródmieściu rosnąca wymiana ognia. Zniszczono bunkry niemieckie w kilku punktach Al. Sikorskiego i w rejonie Al. Ujazdowskiej. Niemcy koncentrowali ogień głównie na północno-zachodnią część śródmieścia. Wsparte czołgami natarcia niemieckie na Wronią, Pańską oraz Książęcą odparto.

Na Żoliborzu ogień artylerii niemieckiej. Rosyjskie działa ostrzeliwały pozycje niemieckie na Dworcu Gdańskim, Cytadeli i Starym Mieście. Nieznaczna akcja patrolowa. Przy Dworcu Gdańskim uszkodzony został czołg niemiecki.

Rosjanie na lewym brzegu Wisły

Niemiecka tajna radiostacja „Atlantic“ podała, że od siedmiu dni na południe od Warszawy — toczy się ciężka bitwa z wojskami sowieckimi, przy użyciu zamaszynowanych sił pancernych. Komunikat nie wymienia żadnej nazwy miejscowości, wspomina tylko, że bitwa rozgrywa się w odległości 30 do 40 km od miasta. Wiadomość ta nie znajduje żadnego potwierdzenia, pewne jest natomiast, że Niemcy przystąpili do niszczenia torowisk kolejowych na linii Dęblin — Radom, szczególnie na węzle Skarżysko — Kamienna, oraz zwiwiają linie telefoniczne na wschód od Radomia. Działania te zdają się wskazywać na zamiary ewakuacyjne Niemców.

Alianci lądują w Albanii

W Albanii wylądowały oddziały spadochronowych wojsk alianckich i piechoty morskiej, celem odcięcia Niemcom drogi odwrotu z Bałkanów. Oddziału te operują w całej Albanii oraz na wyspach dalmatyńskich, gdzie zdobyto ostatnio wyspę Pag.

Porażka Anglików nad Renem

Ryzykowna operacja zawładnięcia przyczółkiem na wschodnim brzegu dolnego Renu—nie udała się. 75 proc. brytyjskiej armii spadochronowej wyginęło w zaciętych walkach lub dostało się do niewoli, reszta, w liczbie 2000 ludzi, osłaniana przez posiłki polskie, wycofała się nocy poniedziałkowej na zachodni brzeg rzeki, pozostawiając ciężki sprzęt.

Druga armia gen. Dempsey'a nie zdołała uratować sytuacji, mając w swym posiadaniu zbyt mały odcinek wybrzeża aby przeprowadzić się z czołgami i artylerią.

Ryzykowne przedsięwzięcie aliantów nie pozostało jednak bezowocne. W czasie, gdy wojska spadochronowe walczyły o 80 km poza frontem, ściągając na siebie główne siły niemieckie, armia Dempsey'a zdołała przekształcić pierwotny wąski korytarz, idący przez Holandię, w szeroki klin, rozszerzony ostatnio na zachód i na wschód. Na zachodzie klina nastąpiło połączenie z wojskami kanadyjskimi, trzymającymi wschodni brzeg kanału Antwerpia-Turnhoud. Na północny zachód od Vegel zajęto miasta Hecht i Nisselrode. Na wschodnim odcinku klin dochodzi do Mozy i znajduje się o 3 km od granicy niemieckiej.

W walkach o Calais kanadyjczycy zdobyli fort Les Pins, oraz południowo-zachodnie umocnienia, w walce o Metz padł fort Grinon, broniący wejścia do miasta.

Sukcesy polskich okrętów

Naczelną wódz odznaczył krzyżami Virtuti Militari dowódców ORP „Słazak” i ORP „Burza”. Pierwszy z tych okrętów prowadząc konwój, atakowany przez nieprzyjacielskie nurkowce i samoloty torpedowe, zestrzelił dwa samoloty, a osiem uszkodził. ORP „Burza”, w czasie ataku niemieckich łodzi podwodnych na konwój, zatopił nieprzyjacielski okręt podwodny.

Oswobodzanie Łotwy

Komunikat sowiecki donosi, że w podwójnym natarciu na Rygę z północy i wschodu zdobyto 300 miejscowości. W rozpaczliwym oparce Niemcy rzucili do walki trzy nowe dywizje. W walkach w rejonie portów Pernau zajęli Rosjanie wyspę Vorm. W Estonii zlikwidowano ostatecznie grupę Niemców na wybrzeżu zachodnim i zdobyto 200 miejscowości.

Na froncie polskim w rejonie Sanoka armia czerwona zajęła Wołosatę na granicy polsko-czechosłowackiej.

Dygnitarze hitlerowscy za kratą

Aresztowany został szef kancelarii Rzeszy Meissner, oraz minister pracy Seldta, były przewodniczący organizacji Stahlhelm. Po aresztowaniu Meissner'a wszystkie sprawy polityczne wycofano z urzędu kancelarii Rzeszy i oddano przewodniczącemu centralnego biura partii Bormannowi, który jest zastępcą Hitlera dla spraw partyjnych.

Rozruchy w Budapeszcie

W Budapeszcie wybuchły rozruchy uliczne na tle niezadowolenia z polityki Horthy'ego. Rozruchy te, pomimo użycia silnych formacji policji i SS trwały przez cały dzień.

Pomoc dla jeńców w Japonii

We Władywostoku przygotowano do odbioru 1500 ton żywności, odzieży i lekarstw z przeznaczeniem dla jeńców, znajdujących się w rękach japońskich. Rząd sowiecki wyraził zgodę na wejście statku japońskiego do portu. Japończycy jednak mimo interwencji Czerwonego Krzyża nie zgłaszają się.

P O K R Ó T C E :

— Król szwedzki przesłał depezę do regenta Belgii księcia Karola, składając życzenia Belgii z powodu jej uwolnienia. Szwecja nie liczy się już z drażliwością Niemiec.

— Wysłannik Hitlera Rudolf Hess siedzi w brytyjskim obozie dla jeńców wojennych.

— Amerykańskie okręty handlowe otrzymały zakaz zawijania do portów Argentyny, wobec której alianci wykazują najdalej posuniętą nieufność.

— Postępy aliantów we Włoszech wyniosły w ciągu 30 dni 50 km na północ. Niemcy stracili 16 tys zabitych i rannych. Ostatnio zajęto miasta Palanznola i Haram.

— Churchill stwierdził w Izbie Gmin, że rząd brytyjski uczyni wszystko, aby zapobiec ucieczce hitlerowskich przestępców wojennych do krajów neutralnych.

Potrzebni specjaliści

Rejonowa Delegatura Rządu na Warszawę-Południe wzywa wszelkiego rodzaju mechaników, monterów, ślusarzy, kowali itp. do zgłoszenia się do biura budowy studzien, ul. Wilcza 10.

Z inicjatywy biura wybudowano 40 studzien, które nie mogą być uruchomione wskutek braku sprzętu technicznego. Od zgłoszenia się wyżej wymienionych fachowców zależy dalsze polepszenie zaopatrzenia ludności w wodę.